

Більш ранній вихід на ринок праці. Дефіцит фахівців може призвести до зміщення вікової межі виходу на ринок праці. Зокрема, вигідні умови працевлаштування з'являться у студентів, обмеження на обов'язковість досвіду роботи будуть пом'якшені. В умовах дефіциту фахівців важливо встигнути «перехопити» майбутнього фахівця раніше конкурентів. Це практикується і сьогодні, що негативно позначається на якості підготовки фахівців і їх мотивації.

Пізніший відхід з ринку праці. Високий рівень оплати праці, відносно низька ступінь конкуренції за робочі місця будуть сприяти тому, що в економіці активно стануть використовуватися працівники у віці старше працездатного. Звісно ж, що сьогодні економіка потребує досвіду та професійних навичках таких людей. Продуктивне використання такої робочої сили багато в чому залежить від наявності робочих місць з гнучким графіком роботи, неповним робочим тижнем або робочим днем. У той же час, в цілому ряді галузей працівники старше працездатного віку не зможуть зайняти вакантних робочих місць з об'єктивних причин (наприклад, будівельникам потрібна витривалість і фізична сила; працівникам транспорту - швидкість реакції). Крім того, в деяких сферах, де праця фахівців старше працездатного віку міг би бути особливо ефективним (охорона здоров'я, освіта, наука і наукове обслуговування) і де особливо велике значення має накопичений досвід, рівень оплати праці не є належним стимулом.

Посилення тиску з боку зовнішніх ринків праці. В умовах дефіциту вітчизняної робочої сили залучення трудових мігрантів і зарубіжних фахівців стає необхідністю.

РОЛЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В ІННОВАЦІЙНІЙ СФЕРІ

Ю. В. ЄГОРОВА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економічної теорії

*Харківський національний університет будівництва та архітектури,
м. Харків*

Сьогодні недостатній інноваційний розвиток економіки України значною мірою зумовлений неефективністю взаємодії головних елементів

інноваційної системи – держави і приватного сектору, невизначеністю форм їх участі у фінансовому та інвестиційному забезпеченні інноваційної діяльності, неузгодженістю механізмів поєднання ринкових чинників з державними методами регулювання.

У зв'язку з цим важливого значення набуває система державно-приватного партнерства, яка є вагомим джерелом інвестицій і повинна стимулювати активність приватних та державних підприємств в інноваційній сфері.

Визначення ролі державно-приватного партнерства в інноваційній сфері дає можливість обґрунтувати напрями активізації інноваційної діяльності, використати фінансові можливості як приватного партнера, так і держави, а також розподілити ризики та визначити межі відповідальності сторін.

Державно-приватне партнерство є системою відносин між державними та приватними партнерами, що побудована на принципах рівності партнерів та узгодженості їх інтересів, при реалізації яких, можливості обох партнерів об'єднуються, з відповідним розподілом ризиків, відповідальності та отримання позитивного кінцевого результату для взаємовигідної співпраці на довгостроковій основі.

В інноваційній сфері воно передбачає взаємодію держави і приватного сектору в процесі всього інноваційного циклу, починаючи від проведення наукових досліджень і впровадження розробок до виробництва наукомісткої високотехнологічної продукції.

За даними Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), витрати державних коштів на розвиток науки й технологій у контексті державно-приватного партнерства постійно зростають. Зокрема, в Австралії запроваджено систему стимулювання механізмів державно-приватного партнерства в інноваційній сфері. Співробітництво держави та приватного сектору здійснюється через мережу центрів спільних досліджень. Діяльність центрів спрямована на запровадження результатів досліджень у соціально-економічний розвиток завдяки трансферу знань та сприянню комерціалізації інновацій. Частка фінансування програм становить близько 10 % загальних видатків на здійснення науково-технічних розробок, що й дало можливість створити одну з найпотужніших національних інноваційних систем [1, с. 112; 2, с. 381].

Таким чином, роль державно-приватного партнерства в інноваційній

сфері не обмежуються лише фінансовим забезпеченням, а й значною мірою визначається ступенем розвитку інноваційної інфраструктури та ефективністю використання державної власності і бюджетних видатків, у тому числі тих, що спрямовуються на підтримку інновацій та стимулювання приватного сектору.

Держава також повинна створювати сприятливі податкові, митно-тарифні режими, механізми підтримки експорту високотехнологічної продукції, але й вдосконалювати нормативно-правову базу, інституціональні основи спільної реалізації інноваційних проектів, надавати державні гарантії за умов високих інвестиційних ризиків, дотримуватися прав і інтересів учасників партнерства.

Література:

1. Папп Н. В. Інструменти державно-приватного партнерства у фінансовому забезпеченні інноваційної діяльності / Н. В. Папп // Сталий розвиток економіки. Всеукраїнський науково-виробничий журнал. – 2010. – С. 109.

2. Тараненко І. В. Державно-приватне партнерство в інноваційній сфері: світовий досвід та перспективи розвитку в Україні / І. В. Тараненко, О. В. Охінько // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму. – 2011. – № 1(4). – С. 376-386.

ДОСВІД ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПІДТРИМКИ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Н. В. МОЖАЙКІНА, канд. екон. наук, доц.,
доц. кафедри економічної теорії

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова, м. Харків*

Процес формування інституту державної підтримки малого і середнього підприємництва має важливе значення для розвитку і підвищення його економічної і соціальної ролі, що, як правило, пов'язане з кризовими явищами в економіці.

Одне з перших обґрунтувань політики підтримки (правда, не в відношенні малого і середнього підприємництва, а підприємництва в цілому) було запропоновано Дж. М. Кейнсом. На його думку, держава, повинна використовувати різні методи і інструменти регулювання, і перш за все